

Motion till riksdagen
2009/10:U273

av **Hans Linde m.fl. (v)**

Internationell utvecklingspolitik för rättvisa och jämställdhet

1 Innehållsförteckning

2	Förslag till riksdagsbeslut	2
3	Inledning	3
4	En biståndspolitik för global rättvisa och jämställdhet.....	4
4.1	IMF och Världsbanken.....	5
4.2	Skuldavskrivningar	6
4.2.1	Dacreglerna	6
4.3	Mänskliga rättigheter	6
5	Folkrörelsernas roll	7
6	Klimatbistånd	8
7	Rättvis handel.....	8
8	Ekonomisk kris och skatteparadis	9
8.1	Löftena till världens fattigaste måste infrias	10

Fel! Okänt namn på

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra enprocentsmålet för bistånd till ett enprocentsgolv som utvecklingssamarbetet inte får understiga.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att allt utvecklingsbistånd ska utgå från respektive mottagarlands egna behov och respektera dess suveränitet och att det inte ska förknippas med politiska eller ekonomiska villkor.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige i första hand ska verka för att världens 50 fattigaste länder får totala och ovillkorade skuldavskrivningar.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att de delar av Dacs regelverk som möjliggör att flyktningmottagande, utländska studenter och skuldavskrivningar kan finansieras med bistånd avskaffas.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska vara ett land som står upp och stöder mänskliga rättigheter oavsett var, av vem och med vilket syfte de kränks.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att dagens två huvudmål för svenskt utvecklingssamarbete, fattigdomsbekämpning och ett rättighetsperspektiv, kompletteras med ett könsmaktsperspektiv.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att minst 10 % av svenskt bistånd öronmärks för SRHR-frågor.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en utvärdering av Sidas nuvarande handlingsplan för hbt-frågor kommer till stånd under 2009 och att en ny handlingsplan utarbetas.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att egeninsatsen för frivilligorganisationernas informationsarbete bör avskaffas.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom OECD/Dac ska arbeta för att åtaganden enligt Kyotoprotokollet inte ska räknas som utvecklingssamarbete.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inget svenskt utvecklingssamarbete ska få kanaliseras via skatteparadis.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att ett moratorium på skuldåterbetalningar från de fattigaste länderna införs.

3 Inledning

Världen är inte rättvis. Klyftorna är stora mellan länder i nord och syd, mellan fattiga och rika, mellan kvinnor och män. Var tredje sekund dör ett barn av fattigdom. Minst en miljard människor beräknas leva i extrem fattigdom och försöker överleva på mindre än en dollar om dagen. Av dem är 70 % kvinnor.

En annan värld är dock möjlig. Det finns tillräckligt med pengar och resurser i världen som skulle kunna utrota fattigdomen och ge alla människor ett värdigt liv. Men i stället för en rättvis fördelning hamnar merparten av världens resurser hos den rika delen av världen. Århundraden av kolonial plundring har skapat enorma förmögenheter i Europa och Nordamerika och samtidigt fjättrat miljoner människor i syd i fattigdom. Denna ekonomiska och politiska ordning skapades framför allt genom vapenmakt, men upprätthålls i dag framför allt genom politiska regler och villkor som begränsar syds handelsutrymme.

År 2000 samlades världens länder och enades om att göra ett gemensamt åtagande för att bekämpa fattigdomen. Resultatet blev millenniemålen, som består av åtta olika delmål, som ska vara uppfyllda innan år 2015. Det handlar bl.a. om att halvera världens fattigdom och hunger, minska mödradödligheten, öka jämställdheten och skapa ett globalt samarbete där länder vidtar åtgärder för att bidra till uppfyllandet av målsättningarna. Om målen uppnås skulle det innebära att vardagen för hundratals miljoner människor i grunden förändras.

Några av målen är på god väg att uppfyllas, andra halkar ohjälpligt efter, framför allt arbetet med att minska mödradödligheten. Skillnaderna är stora regionalt, men generellt kan sägas att det ser dystert ut för Afrika söder om Sahara. I flera afrikanska länder riskerar man att inte uppfylla något av millenniemålen. Enligt FN skulle det kosta hundratals miljarder kronor att uppnå dem, kanske uppemot en biljon (1 000 miljarder). Våra åtaganden genom millenniemålen i kombination med finans- och klimatkriser gör behovet av internationellt utvecklingssamarbete större än någonsin.

Vänsterpartiet menar att utveckling och fattigdomsbekämpning kräver en rad åtgärder på en rad områden: skuldavskrivningar, en klimatpolitik där de rika länderna och de multinationella företagen tar sitt ansvar, ett stärkt regelverk för vapenhandel, en reformering av IMF och Världsbanken, tydligare globala regler för utländska investeringar och rättvisa handelsregler. I grunden krävs en ny ekonomisk ordning med en tydlig omfördelning av makt och resurser från nord till syd.

Vänsterpartiet har i en rad motioner de senaste åren tagit fram förslag på hur Sverige kan bidra till att uppfylla millenniemålen och bekämpa världens fattigdom. Se vidare i motionerna "Millenniemålen" (2008/09:U255), "Skuldkrisen i syd" (2007/08:U220), "En feministisk utrikespolitik" (2007/08:U251), "Internationell handelspolitik för rättvisa och jämställdhet" (2009/10:N6) m.fl.

I samverkan med de åtgärder och hänsynstagande som nämns ovan spelar det internationella ekonomiska utvecklingsbiståndet naturligtvis en avgörande

Fel! Okänt namn på

roll i kampen mot fattigdom i världen. Den halvtidsrapport av millenniemålen som presenterades år 2007 (The Millennium Development Goals Report 2007) visar även att det åttonde millenniemålet, som gäller den rika världens åtaganden, ser ut att vara utom räckhåll. Framför allt handlar det om att de länder som ger bistånd inte har ökat mängden bistånd till utlovade nivåer. Concord, som är ett europeiskt nätverk av frivilligorganisationer, visade t.ex. i rapporten "Lighten the load" att det saknas 20 miljarder euro för att EU ens ska nå sitt gemensamma delmål om 0,56 % av bruttonationalinkomsten (BNI) i bistånd 2010.

I Sverige har debatten varit näst intill obefintlig kring hur vi ska jobba för att bidra till millenniemålens uppfyllande, trots att alla länder faktiskt förbundet sig att nå målen till 2015. Sveriges regering säger sig vilja minska fattigdomen, men har sedan man tillträdde makten bidragit till en urholkning av biståndet utan dess like genom att man tagit pengar från arbetet med att uppfylla millenniemålen till att finansiera bl.a. Sveriges flyktningmottagande, skuldavskrivningar och åtgärder för att stoppa de klimatförändringar som vi i den rika världen till stora delar skapat.

Vänsterpartiet är starkt kritiskt till denna urholkning som vi menar i verkligheten har lett till ett minskat bistånd, trots att regeringen hävdar att man fortfarande avsätter 1 % av BNI. Även i årets budget har Vänsterpartiet därför avvisat den fortsatt kraftiga urholkningen och i praktiken minskningen av svenskt internationellt bistånd som föreslås av regeringen. Se vidare Vänsterpartiets motion "Utgiftsområde 7 Internationell utvecklingspolitik" (2009/10: U272).

4 En biståndspolitik för global rättvisa och jämställdhet

Sverige är sedan lång tid ett framträdande land när det gäller internationellt bistånd. Vår biståndsverksamhet inleddes redan 1962 då Nämnden för internationellt bistånd (NIB), föregångare till dagens Sida, bildades. Under de 46 år som gått har Sverige skaffat sig omfattande erfarenheter av hur ett internationellt bistånd bäst utvecklas. Det har varit ett bistånd som åtnjutit ett stort folkligt stöd, ett stöd som under det senaste decenniet har vuxit.

Under lång tid har Vänsterpartiet varit pådrivande för att uppnå målet att 1 % av BNI ska avsättas för internationellt utvecklingssamarbete. Målet är i dag formellt nått, inte minst tack vare de svenska frivilligorganisationernas påtryckningsarbete. Nu är det dags att gå vidare, behovet av bistånd har aldrig varit större i världen. Vi vill nu därför gå vidare och göra enprocentmålet till ett enprocentgolv som utvecklingssamarbetet inte får understiga. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vänsterpartiets utgångspunkt är den internationella solidariteten. Vi menar därför att utvecklingssamarbetet ska utgå från mottagarnas prioriteringar, inte från egenintressen i nord eller som ett maktmedel mot mottagarna. Vänster-

partiet menar att en förutsättning för en framgångsrik fattigdomsbekämpning är att det politiska och ekonomiska självbestämmandet i syd ökar. Varje land har sin egen historia och sin egen unika situation, och det finns således aldrig en enda väg till utveckling.

På ett internationellt biståndsmöte i Paris år 2005 ändrades riktlinjerna för bistånd. I den s.k. Parisdeklarationen framgår att utvecklingsländernas inflytande över utvecklingssamarbetet måste öka. Utvecklingsländerna måste med andra ord äga sin egen utveckling. Men fortfarande återstår mycket arbete innan det går att tala om ägandeskap för utvecklingsarbete i syd.

Ägandeskap är en fråga om demokrati men också om effektivitet. Om biståndsmedel ska leda till långsiktiga förändringar krävs att mottagaren äger sin egen utveckling. För att framgångarna inom ramen för arbetet med kampen mot fattigdomen i världen ska bli permanenta krävs att arbetet för att nå fram genomsyras av ett starkt ägandeskap av arbetet i syd. Därför måste besluten om landets utveckling tas av invånarna själva – detta är grunden för demokrati. Syds befolkning måste tillåtas att formulera sina egna mål och visioner och styra sin egen utveckling. Allt utvecklingsbistånd ska utgå från respektive mottagarlands egna behov. Det ska respektera dess suveränitet och inte förknippas med politiska eller ekonomiska villkor. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4.1 IMF och Världsbanken

Internationella valutafonden och Världsbanken ställer liksom alla banker upp villkor för att ett land ska beviljas lån eller för att gamla lån ska avskrivas. Det är i sig inget anmärkningsvärt att sätta upp villkor vid långivning, det centrala är hur kraven ser ut och på vilka grunder de har tillkommit.

Många givare väljer i dag att koppla sitt utvecklingssamarbete till IMF:s konditionalitet, vilket sätter ytterligare press på mottagarlandet. I realiteten är det i dag omöjligt för många utvecklingsländer att självständigt utforma sin ekonomiska politik eftersom det skulle äventyra både lån, skuldavskrivningar och bistånd.

För att få vissa lån och skuldavskrivningar har utvecklingsländer tvingats genomföra nedskärningar i de offentliga utgifterna, öka statens intäkter genom högre priser på grundläggande samhällsservice samt devalvera för att på så sätt öka exporten och begränsa importen. För andra lån har det krävts avregleringar, avskaffande av förmånliga lån till bönder och småföretagare, privatiseringar av statsägda företag, färre hinder för att flytta kapital över gränser och avskaffa investeringshinder för utländska industrier och banker.

Flera länder har beslutat att inte koppla sitt utvecklingssamarbete till IMF:s makroekonomiska krav, bl.a. Norge och Storbritannien. Vänsterpartiet anser att Sverige bör göra detsamma. Se vidare Vänsterpartiets motion ”Internationella valutafonden och Världsbanken” (2007/08:U226).

Fel! Okänt namn

4.2 Skuldavskrivningar

Fattiga länders skulder i syd utgör i dag ett avgörande hinder för utveckling. I många länder förhindrar utgifter för räntor och amorteringar att satsningar på utbildning, hälsovård och infrastruktur genomförs, vilket i grunden hotar möjligheterna till grundläggande utveckling. En av flera förutsättningar för utveckling i syd är därför att omfattande skuldavskrivningar kommer till stånd. Vänsterpartiet vill därför att Sverige ska verka för att i första hand de 50 fattigaste länderna får totala och ovillkorade skuldavskrivningar. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Se vidare Vänsterpartiets motion "Skuldkrisen i syd" (2007/08: U220).

4.2.1 Dacreglerna

Enligt Dacreglerna är det tyvärr tillåtet att använda biståndspengar till skuldavskrivningar, utländska studenter och flyktingmottagande, något som den svenska regeringens företrädare gärna har låtit påminna om under åren vid makten.

Vänsterpartiet har vid ett par tillfällen yrkat på att Sverige ska verka för att skrivningar i Dacs regelverk som tillåter att biståndspengar kan användas för skuldavskrivningar och flyktingmottagande ska strykas. Eftersom vi anser att vi har fått otillfredsställande svar av utskottet och inte heller på andra sätt fått gehör för denna synpunkt vill vi än en gång lyfta fram frågan om Dacreglerna. Eftersom den borgerliga regeringen nu föreslagit att studieavgiften på högskolor och universitet ska införas för s.k. tredjelandsstudenter. I samband med denna reform avser man att inrätta stipendier för vissa tredjelandsstudenter, och medel till dessa ska tas från biståndet, vilket Dac-regelverket i dag tillåter. Vänsterpartiet menar att Sverige ska verka för att de delar av Dacs regelverk som tillåter att flyktingmottagande, utländska studenter och skuldavskrivningar finansieras med bistånd ska avskaffas. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4.3 Mänskliga rättigheter

De mänskliga fri- och rättigheterna är universella och odelbara. Detta inkluderar de s.k. ESK-rättigheterna (ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter). Vi kan aldrig acceptera inskränkningar i några av dessa rättigheter med hänvisning till kultur, religion eller ideologi. Sverige ska vara ett land som står upp och stöder mänskliga rättigheter oavsett var, av vem och med vilket syfte de kränks. Sverige får aldrig tveka att driva även kontroversiella frågor, t.ex. hbt-frågor och kvinnors rätt till sin egen kropp och sexualitet. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vänsterpartiet vill ha en tydligare fokus på jämställdhetsfrågorna i utvecklingsarbetet. Vi vill därför att dagens två huvudmål för svenskt utvecklingsarbete, fattigdomsbekämpning och ett rättighetsperspektiv, komplett-

eras med ett könsmaktsperspektiv. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vi vill även att minst 10 % av biståndet ska öronmärkas för SRHR-frågor (sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter). Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Se vidare Vänsterpartiets motion ”En feministisk utrikespolitik” (2007/08:U251).

Under 2006 finansierades 18 projekt med huvudfokus på hbt-frågor med svenska biståndsmedel till en kostnad av 3,9 miljoner kronor. Det motsvarar 0,014 % av det totala utvecklingsarbetet. Vänsterpartiet anser att den andelen kraftigt behöver öka, både för att tillgodose de behov som finns i många av de länder som Sverige bedriver utvecklingssamarbete med och för att det är en fråga om vår trovärdighet. Sidans nuvarande handlingsplan för hbt-frågor löper ut 2009. Handlingsplanen måste omgående utvärderas och en ny utarbetas. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

5 Folkrörelsernas roll

Frivilligorganisationer i Sverige har spelat och spelar än en viktig roll inom biståndet. Genom alla de svenskar som ideellt engagerat sig i solidaritets- och biståndsarbetet har svensk utvecklingspolitik fått en tydligare folklig förankring och tillförts viktiga perspektiv. En viktig, om än liten, del av detta arbete har varit folkrörelsernas informationsarbete. För världen hänger samman, utvecklingsfrågor berör inte bara människor i mottagarländerna, utan frågor som miljö, ekonomi, konflikter och migration berör även oss i Sverige. Därför är det viktigt att en diskussion om utvecklingsfrågor förs även här hemma. Det är också viktigt att frågan om vilken värld vi vill leva i inte lämnas över till utvecklingsexperten utan sker i hela samhället.

Frivilligorganisationernas informationsverksamhet utgör på ett konkret sätt basen för den starka internationella solidariteten i Sverige. Därför bör deras informationsarbete underlättas. Den borgerliga regeringen har i stället valt att äventyra frivilligorganisationernas arbete genom att införa en egeninsats på 10 % för stöd till informationsarbete. Vänsterpartiet anser att dagens egeninsats för informationsarbete helt bör avskaffas. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Inför årets budget har det dessutom ryktats om att regeringen för tredje gången planerat att föreslå en höjd egeninsats för enskilda organisationernas verksamhet, från 10 till 20 %. Om så sker kommer det att slå exceptionellt hårt mot framför allt mindre organisationer som saknar andra inkomster och sparade tillgångar, men de som drabbas hårdast är de svenska organisationernas samarbetspartners i syd. Om egeninsatserna höjs ännu mer är risken stor att många organisationer helt får avveckla sitt arbete, något som skulle vara förödande för många, framför allt i syd.

Fel! Okänt namn

6 Klimatbistånd

Klimatförändringarna är ett stort och växande hot mot utvecklingsländer och ett enormt hinder för fattigdomsbekämpning. Till 2015 ska, enligt millenniemål sju som behandlar miljö- och klimatfrågor, andelen människor som saknar tillgång till rent dricksvatten och sanitet ha halverats och principerna om hållbar utveckling ska ha integrerats i länders politik.

Enligt FN:s klimatpanel är det de fattiga länderna i syd som kommer att drabbas värst när effekterna av klimatpåverkan blir tydligare, vilket vi redan ser längs Kilimanjaros sluttningar, i Bangladesh delta och på savannen i Mali. Om inte alla tar sitt ansvar kommer konsekvenserna för syd att bli enorma.

Vänsterpartiet vill därför se ett ökat svenskt fokus på klimatbistånd, men medan regeringens ”satsningar” på området sker genom omfördelning inom befintlig ram för biståndet vill Vänsterpartiet ha en satsning på klimatbistånd som ligger utöver enprocentsmålet. På så vis undandrar vi inte resurser från andra viktiga områden.

I Vänsterpartiets budgetförslag föreslås att 0,5 miljarder avsätts 2010, utöver den föreslagna biståndsramen, till förebyggande klimatåtgärder som motverkar konsekvenserna av de klimatförändringar vi redan ser. Vi menar att detta bistånd till klimatåtgärder under 2011 bör öka till 1 miljard för att 2012 uppgå till 1,5 miljarder. Se vidare Vänsterpartiets motion ”Internationell utvecklingspolitik” (2009/10:U272).

Att satsa på klimatåtgärder får aldrig tas som förevändning i nord att finansiera sina egna åtaganden enligt Kyotoprotokollet med biståndsmedel. Det skulle i så fall innebära att världens fattiga bestraffades dubbelt, först genom klimatförändringar de inte gett upphov till och sedan genom uteblivet bistånd. Eftersom det enligt OECD:s* biståndskommitté Dac* i vissa fall är möjligt för medlemsländer att finansiera sina egna åtaganden enligt Kyotoprotokollet med biståndsmedel och därigenom minskar övrigt utvecklingssamarbete, bör Sverige inom OECD/Dac arbeta för att åtaganden enligt Kyotoprotokollet inte får räknas som utvecklingssamarbete. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

7 Rättvis handel

Frågor om internationellt utvecklingssamarbete kan inte särskiljas från handelsfrågorna. Exempelvis kostar bara de tullmurar som EU sätter upp och den dumpning man genomför i utvecklingsländerna mer än vad de får tillbaka i bistånd. För fattigdomsbekämpningen i världen har en rättvis handel därmed kommit att bli lika viktig, eller t.o.m. viktigare, än bistånd.

*Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling.

*Development Assistance Committee.

Den rika världen påstår sig prioritera fattigdomsbekämpning men behåller samtidigt kontrollen över viktiga internationella institutioner, såsom Världshandelsorganisationen (WTO), i syfte att behålla sina ekonomiska positioner gentemot de fattiga länderna. De rika länderna, med vår egen svenska regering i spetsen, talar om frihandel men glömmer ständigt bort att handeln i världen inte sker på lika villkor. Så länge som världens länder inte har samma förutsättningar att konkurrera på en global marknad kommer frihandel som inte kombineras med undantag och fördelar för de fattigaste länderna inte att innebära någon frihet i syd.

Utvecklingsländer måste få större handlingsutrymme att själva utforma sin handelspolitik. De måste själva få avgöra när och i vilken grad näringar och marknader ska öppnas mot de transnationella bolagen.

Vänsterpartiet vill att Sverige ska driva på reformeringsarbetet inom EU och WTO så att fattiga länder får större möjligheter att utforma en handelspolitik som stödjer landets egen utvecklingsstrategi. Sverige måste driva att internationella handelsavtal beaktar hur väl de samstämmer med FN:s mål om halvering av fattigdomen till år 2015. Se vidare motion ”Internationell handelspolitik för rättvisa och jämställdhet” (2009/10:N6) för Vänsterpartiets syn på dessa frågor.

8 Ekonomisk kris och skatteparadis

Den globala finanskris som vi i dag befinner oss i har skapats i den rika delen av världen men drabbar otvivelaktigt den fattiga delen av världen hårdast. FN talar om att hundratals miljoner människor i syd kan komma att bli ”working poor”, dvs. fattiga trots att de jobbar, som en direkt följd av krisen. Även Världsbanken har översatt finanskrisen i mänsklig tragedi: mellan 200 000 till 400 000 fler barn kommer att dö från i år fram till 2015, då millenniemålen ska nås, och upp till 100 miljoner fler människor riskerar att hamna under strecket för extrem fattigdom p.g.a. finanskrisen.

Som en följd av krisen har frågor om kapitalflykt, beskattning och skatteparadis fått större utrymme än tidigare på den internationella utvecklingsagendan. Det har visat sig att uppåt 1 000 miljarder dollar varje år försvinner ut från utvecklingsländerna till den rika världen genom illegal kapitalflykt. En stor del av summan tar vägen över något av världens skatteparadis. Beräkningarna är gjorda av Raymond Baker, Governance and Finance Institute i Washington, som forskar på penningtvätt, korruption och illegal kapitalflykt. 50–60 % av den illegala kapitalflykten handlar om företag som låter bli att betala skatt för intjänade pengar och för dem ut ur landet obeskattade. Genom dessa transaktioner går alltså utvecklingsländerna miste om enorma summor skattepengar, som i stället kunde ha använts för t.ex. fattigdomsbekämpning. Baker anser att denna kapitalflykt är det som i dag orsakar allra störst ekonomisk skada för världens utvecklingsländer. Den oerhörda summan 1 000 miljarder är enligt GFI-institutet ungefär tio gånger större än det globala biståndet.

Fel! Okänt namn på

När det gäller skatteparadis och liknande finns ett förslag från FN:s kris-kommission om att uppgradera FN:s expertkommitté om internationellt skat-tesamarbete till regeringsnivå. Förslaget tyder på att det inte längre är alltför kontroversiellt att vilja ha större kontroll över kapitalflykt och oregistrerade kapital.

Det är dock dags för världen att visa att man håller med G20-gruppens ut-talande, men också att man menar allvar. Världen måste gemensamt höja ribban och kräva tuffare åtgärder mot fifflet. Den olagliga kapitalflykten från syd till norr är inte acceptabel och måste förhindras. Även Sverige måste ta sitt ansvar och agera kraftigt i krisens spår. Det har bl.a. visat sig att 20 %, 98 miljoner kronor, av det statliga riskkapitalbolaget Swedfund investeringar 2008, gick via skatteparadis såsom Brittiska Jungfruöarna och Caymanöarna. Swedfund finansieras med bistånd, och fonden erbjuder riskkapital och kom-petens för investeringar i utvecklingsländer i Afrika, Asien, Latinamerika och till länder i Östeuropa som inte är EU-medlemmar. I alla relevanta forum bör vi därför verka för att ett totalt stopp för skatteparadis omgående blir verklig-het. Ett första steg vore att Sverige, likt Norge, beslutade att inget utveck-lings-samarbete får kanaliseras via skatteparadis. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

8.1 Löftena till världens fattigaste måste infrias

I den internationella hanteringen av den ekonomiska krisen har G20-gruppen, som består av världens 20 största ekonomier, spelat en central roll. Tyvärr har det mest handlat om att skjuta till mer pengar till redan existerande institut-ioner, främst IMF som har fått kraftigt ökad makt i skuggan av finanskrisen.

Men gruppen har även talat mycket om vikten av att lindra de sociala ef-fekterna av krisen för de fattiga människorna, och det var stora gester som gällde då man utlovade pengar i ett globalt stumulanspaket tidigare i år. Runt 9 000 miljarder kronor lovades bort. Av dessa skulle 240 miljarder gå till utvecklingsländer och 50 miljarder dollar till de fattigaste av dessa länder. Det är alltså redan från början en ytterst liten del som planerades gå till de fattig-aste, och dessutom skulle en del av de pengarna ges i form av lån, vilket ris-kerar försätta länderna i en ny skuldfälla. Till detta kommer att man ännu inte har levt upp ens till dessa löften. Pengarna till utvecklingsländerna har helt enkelt inte levererats. Men pengar finns, för de rika ländernas regeringar har samtidigt levererat så mycket som 18 biljoner dollar för att köpa ut eller ga-ranterat privata finansiella institutioner i de egna länderna.*

Enligt G20-gruppen ska Världsbanken och andra utvecklingsbanker öka sin utlåning till låginkomstländer med 100 miljarder dollar. Det är oklart varifrån pengarna ska komma, men det är lätt att tänka sig att det kommer att

* Analys gjord av det europeiska nätverket Eurodad; From London to Pittsburgh: assessing G20 action for developing countries, september 2009.

Fel! Okänt namn på

sluta med att eventuella pengar tas från redan utlovade biståndspengar som omfördelas. Detta, menar Vänsterpartiet, är inte acceptabelt.

Vidare bör Sverige inom relevanta internationella forum arbeta för att ett moratorium på skuldåterbetalningar från fattiga länder införs för att framtvunga nedskärningar i samhällsservice och i välfärd i dessa länder under den ekonomiska krisen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Det är också angeläget att långivning till utvecklingsländer i framtiden sker på ett mer ansvarsfullt sätt. Detta är något som Vänsterpartiet tidigare har motionerat om. Se bl.a. motion ”Skuldkrisen” (mot. 2007/08:U220).

Stockholm den 3 oktober 2009

Hans Linde (v)

Ulla Andersson (v)

Jacob Johnson (v)

Marie Engström (v)